

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

593. An, & qualiter incurrantur hæ pœnæ ipso facto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

netur excedere partes executionis, etiam si in hoc articulo proferat sententiam in scriptis; cum hic modus pronuntiandi sit in ordine ad ipsam executionem. Ventrigl. n. 73. juxta dicta ante, quod hic sit Judex mixtus.

Questio 590. An pari quoque modo procedi possit contra successorem, vel etiam heredem prædecessoris pro solvendis terminis decursis tempore prædecessoris?

Respondeo affirmativè: Dum nimirum adhibita diligentia, vel ea adhiberi non potuerunt contra prædecessorem, Lot. l. i. q. 39. n. 149. ubi nihil est, quin si dicta diligentia, vel non potuerunt fieri, vel perfici contra prædecessorem defunctum, possint fieri, vel continuari, & consumi contra ejus heredem &c. Idem est de Successore, si facta diligentia etiam contra heredem, vel fieri non potuerint. Verumtamen, ut subjungit Lot. n. 150. quocunque casu Judex, qui compellit Successorem in beneficio ad solvendum pensionis terminos decursos in vita decessorum, debet cavere, ut relinquatur congrua pro ipso titulari, & illa imprimis & ante omnia deducatur, ne qui altari servit, fraudetur debito ex eodem altari victu; licet enim ista exceptio non militet, ubi tractatur de solutione terminorum cedentium tempore suo, tamen recipienda est omnino, cum agitur de terminis decursis in vita prædecessoris.

Questio 591. An dictus Executor possit ante latam à se sententiam pro solutione pensionis ponere sequestrum in fructibus beneficii?

Respondeo negativè: Quia sequestrum est vtilis, & à lege, nimirum l. i. c. de prohib. sequestr. prohibitum; & ante condemnationem beneficiarii, ejusque causæ examinationem, non est justum, illum afficere illa pænâ, utpote medio illo odioso, & à lege prohibito. Castrop. loc. cit. n. 16. Garc. p. 1. c. 5. n. 83. recitans pro hoc decis. Rota in Caser. august. pens. 4. Novemb. 1594. Latâ verò sententiâ (intellige, declaratoriâ incursâ excommunicationis) & condemnato beneficiario ad solutionem pensionis, poterit Executor pro faciliore executione ponere sequestrum in beneficii fructibus, ut ex iis satisfiat pensionario; cum non gravetur hoc sequestro beneficiarius, utpote in cujus voluntate situm, tollere illud sequestrum, nimirum satisfaciendo pensionario. Castrop. loc. cit. Garc. n. 84. Idem posse fieri à subexecutore, utpote cui Executor absolute vires suas committit pro executione pensionis, tradit Garc. loc. cit. n. 85. contra Flores de Mena & Cantium de Pens. Episcop. cenientes subexecutorem ex clausula ceterum non posse procedere executivè contra bonam debentis pensionem; quia hoc ipsum ei commissum non sit, sed solum posse eum publicare censuras fulminatas à Papa, seu ab Executorè in processu fulminato in casu non solutionis, & denunciare debitorem excommunicationem, & præcipere aliis, ut eum denuncient, & devitent.

Questio 592. Quæ pænâ statuta non solvendis pensionem?

Respondeo: Pænâ hanc esse duplicem, nempe Excommunicatio, & privatio beneficii, cum

potestate concessa pensionario regrediendi, vel accedendi ad illud beneficium; ut constat ex literis, quibus reservari solet pensio, in quibus sic inquit Papa: volentes, & eadem auctoritate statuentes, quod ille, vel quisque alius successor, qui in dictis terminis festivitatis nimirum natalis Domini, & natalis S. Joannis, vel intra 30. dies earum singulas, seu immediatè sequentes pensionem prædictam per eum tunc debitam non solverit cum effectu, lapsis iisdem diebus sententiam excommunicationis incurrat, à qua, donec tibi, vel eidem procuratori de pensione hujusmodi tunc debita integrè satisfactum, aut aliàs tecum, vel cum dicto procuratore super hoc amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium nequeat obtinere. Si verò per 6. menses dictos seu 30. dies immediatè sequentes sententiam ipsam, animo, quod absit, sustinuerit obdurato, ex tunc effluxis mensibus iisdem, dicto beneficio perpetuò privatus existat; illudque vacare censeatur, tibi que eò ipso liceat ad illud beneficium liberum habere regressum, & liceat etiam vigore prioris tui tituli possessionem propriâ auctoritate apprehendere, ac si illud minime resignasset, &c.

Questio 593. An, & qualiter incurrantur hæc pænâ ipso facto?

Respondeo primò: Eatenus tantum non solutâ pensione in præfixis ei terminis, eò ipso incurritur excommunicatio, & privatio beneficii, quatenus pensionarius declarat, se ita velle, adeoque non nisi dependenter ab ejus voluntate, ejusdemque declaratione; cum enim non nisi in favorem pensionarii hæc pænâ statuta, ejus utique voluntati attemperantur, ita ut non solum eas non incurrat titularis, pensionario præfixum solutionis terminum expressè prorogante, aut etiam non volente, ut non factâ solutione intra præfixum tempus eas incurrat, verum etiam quamdiu voluntatem illam, quâ vult, eum illas incurrere, non declarat: quippe tamdiu ex recepto stylo & consuetudine censetur esse permissiva dilationis. Paris. l. 6. q. 2. n. 139. Gonz. gl. 56. n. 54. (qui etiam addit, ad talem declarationem faciendam per procuratorem titularis, ei opus esse speciale mandatum, sine quo procurator generalis talem facere declarationem nequit, uti idem ex eo tradit Castrop. Pauld post citand. n. 2.) Garc. p. 1. c. 5. n. 81. Castrop. de beuss. d. 1. p. 11. §. 7. n. 1. citans Suarez. to. 5. de cens. d. 20. f. 2. n. 10. Tolet. in sum. l. 1. c. 9. editionis Romana. Nav. in sum. c. 23. n. 103. Proceduntque hæc ipsa, etiam si de cetero literæ pensionis jam intimata titulari, Garc. cit. n. 81. ad instrium.

2. Respondeo secundò: Ex stylo: & benigna interpretatione declaratio hæc voluntatis pensionarii intenditur, ut titularis termino præfixo non solvens ligetur excommunicatione, existatque privatus beneficio, debet esse juridica, & titulari intimata solenni notificatione; adeoque dicta declaratoria incursus excommunicationis debet esse data per Judicem, quâ dein utatur pensionarius, intimando illam titulari solenniter; quippe sententia excommunicationis, de qua in literis pensionis, indiget sententiâ declaratoriâ Judicis, & non sufficit voluntas privata partis. Garc. loc. cit. n. 82. Castrop. loc. cit. n. 2. citans Suar. & Navar. ubi antè.

3. Respondeo tertio. Sed neque ad istiusmodi declaratoriam incursus pænârum ex voluntate tua procedere potest pensionarius, antequam elapsus sit mensis, seu 30. dies à termino solutionis juxta tenorem literarum. Garc. loc. cit. n. 77. Ventrigl. to. 2.

annot. 11. §. 2. n. 70. Item priusquam litera pensionis originalis, aut earum transumptum authenticum ex registro Bullarum, aut ex Camera Apostolica sint legitime intimata titulari, si is est successor consentientis expressè pensioni, aut non per se ipsum, sed per procuratorem consensit, idque ex stylo & observantia. Paris. l. 6. q. 2. n. 98. Ventrigl. loc. cit. n. 38 juncto n. 39. (ubi etiam notat ex Salust. Tiber. in pr. Aud. Camer. l. 3. c. 2. in initio, non sufficere, dictas literas inferere monitorio, & sic inferas intimare. Item ex Marant. 10. 3. contr. resp. 68. n. 22. & seq. deficiente hac intimatione literarum, posse mandatum executivum relaxari) Garc. n. 576. citans Suar. ubi ante. Nav. in man. c. 27. n. 271. seu 274. Salust. Tiber. in pr. Aud. Cam. l. 3. c. 2. n. 3. & 4. Gig. de Pens. q. 77. n. 10. 20. 21. Mandol. ad reg. 27. q. 7. n. 4. & c. Additque Garc. n. 578. citato Gig. ubi ante n. 21. debere fieri hanc intimationem literarum pensionis per Notarium, datâ etiam earum copiâ, si peratur. Item addit n. 579. se existimare, posse nihilominus dictis literis non intimatis titulari etiam successori, seu ei, qui expressè non consensit pensioni, Executorem dare sententiam contra titularem, quâ ei mandat, ut infra certum terminum solvat, & quodd aliâs dabitur contra eum mandatum executivum, & in subsidium excommunicatio. Idemque ait Garc. n. 580. fieri posse etiam ante lapsum mensis à termino solutionis. Idem tradit Ventrigl. loc. cit. n. 40. ubi: quodd hac cautelâ uti possit pensionarius, si fortè litera dicta ab initio non fuissent originaliter intimata dicto successori, agendo nimirum cum Executore, ut dictam sententiam contra illum successorem expediat, & hac cautelâ adhibitâ posse procedi ad declarationem incursûs censurarum contra successorem, literis non intimatis à principio. Addit quoque Ventrigl. n. 41. posse tamen etiam contra dictum successorem procedi ad declarationem incursûs pœnarum in literis pensionis contentarum, literis ipsis non intimatis, quando altunde constat, successorem illum plenam notitiam habuisse de prædictis literis Reservationis; cum inane sit certum certificari juxta l. 1. §. venditor. de act. empr. & c. tum qui certus. de reg. jur. in 6. & intimatio non debeat fieri scienti, uti ea ad alium finem non requiritur. ut Tirac. de retract. consang. §. 36. gl. 2. n. 30. Menoch. cons. 1004. n. 6. Alex. cons. 24. n. 4. l. 4. citat pro hoc Ventriglia Gratian. dissep. for. c. 47. n. 28. Marant. ubi ante, Resp. 68. n. ult. & c.

4. Respondeo quartò: fieri tamen potest hæc declaratoria pro incurrenda excommunicatione, quin prius executione reali, vel personali compulsus fuerit titularis ad solvendum. Garc. n. 587. Castrop. loc. cit. n. 3. sic constare inquires ex stylo & praxi satis recepta. Idem tradit Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 2. n. 71. ubi, postquam retulisset sententiam Barbosa ad c. 3. sess. 25. Trid. nimirum quodd, ubi Juedex procedat ut Executor vigore literarum Apostolicarum, possit siue diligentis de faciendâ executionem realem, vel personalem, licitè, & validè excommunicare morosum debitorem pensionis; minimè verò id possit, ubi procedit vigore obligationis cameræ & c. subjungit ipse Ventrigl. Sed quidquid sit de hoc, praxis servat, quodd prius expediantur litera pro exequendo realiter vel personaliter, & factâ relatione cursoris, non potuisse exequi, proceditur ad declarationem executionis. Sed in rigore prædicta diligentia non sunt necessaria, & non solum validè, sed etiam licitè post 30.

illos dies potest titularis declarari incidisse in excommunicationem, de qua in literis pensionis, cum prædicta litera nullam exigant diligentiam, non enim est hæc excommunicatio in subsidium executionis realis & personalis; quia lata est quasi per legem, & ex consensu titularis, dum pensioni sub illa censura consensit, & tunc non præcavit, prius faciendam contra se executionem realem, Castrop. ibid. Neque obstat Trid. dum sess. 25. c. 3. cavet excommunicationem imponi nisi in subsidium supradictæ executionis, & quando aliter effectus obtineri non potest; adedque videtur præscribere formam (ut Leo in thesaur. fori Eccl. p. 3. c. 38. Iazarius de monitorialib. f. 4. q. 8. n. 7. apud Castrop.) servandâ in impositione hujus censure, quâ proinde non servatâ, nulla sit impositio. Nam quodd ad hanc materiâ solvèdâ pensionis aliud declaravit S. Congregatio ad cir. l. Trid. hisce verbis: quando in literis apostolicis datur facultas excommunicandi morosum in solutione pensionis; non tenetur Executor in ferenda sententia excommunicationis servare formam decreti Trid. sess. 25. c. 3. nec hujusmodi facultas consuetor data in subsidium & c. uti hanc declarationem recitat Garc. cit. n. 589. & ex eo Castrop.

5. Respondeo quinto: tamen ergo iste incurus pœnarum dependeat à declaratione voluntatis pensionarii; hæres tamen illius facere non poterit pro solutione pensionis hanc declarationem; quia potestas illa declarandi ad hæredes pensionarii non transit, sed vitâ pensionarii finitur. Gonz. loc. cit. n. 53. & ex eo Castrop. cit. n. 2. citantes Caputaq. decis. 15. n. 3. & 4. p. 1. Casliador. decis. 2. de pension. n. 6.

6. Respondeo sexto: factâ juridicâ illâ declaratione à pensionario, factâque denunciatione & declaratione excommunicationis (ad quam requiri præviam illam declaratoriam illius, tradit Garc. n. 586.) censetur titularis excommunicatus, non à termino solutionis præfixo, retrotractâ ad illum excommunicationem, sed mox à factâ illâ declaratione; cum enim à termino illo præfixo ad declarationem illam usque non fuerit contumax, sed potius ex præsumpta voluntate creditoris solutionem distulerit, non apparet, quomodo interea tantquam excommunicatus reputari possit; dum etiam, ut Suar. & Covar. mox citandi, in his panis spiritualibus non sit locus fictioni juris, sed veritas semper sit attendenda. Castrop. cit. n. 2. citans Suar. To. 5. de cens. d. 20. §. 2. n. 1. Covar. in c. alma mater p. 1. §. 10. n. 6. contra Nav. in sum. c. 23. n. 103.

7. Porro, quodd hic peti possit, num à dictâ excommunicatione, alii que panis incurrendis excusetur titularis, ubi is cedit bonis, petita & assignata illi congruâ sustentatione, responsum sufficienter supra, ubi qualiter titularis inops solvere teneatur congruam; si enim solvere non teneatur cum notabili imminutione status sui, prout tenet Castrop. loc. cit. n. 4. utique nec excommunicationem incurret ob non solutionem, secus si adhuc solvere teneatur, pro ut Garc. Lott. & alii citati superius.

Quæstio 594. Quando nam intret altera pena, amissionis nimirum beneficii, & regressus pensionarii ad illud ob non factam solutionem pensionis termino præfixo?

I. Respondeo primò: quemadmodum in aliis dicitur, Beneficiatum obligatum non esse dimittere beneficium, priusquam declaratoria sententia